

سال بیست و هشتم، شمارهٔ اول، بهار ۹۹، از صفحهٔ ۱۸۵ تا ۱۹۸

سنگنگاری، شیمی کانی و دما- فشارسنجی آمفیبولیتهای مجموعهی اللهیارلو، استان اردبیل-شمالغرب ایران

زهره سلیمی ؓ، محسن موذن، رباب حاجی علی اوغلی

گروه علوم زمین، دانشکده علوم طبیعی، دانشگاه تبریز (دریافت مقاله: ۸۸/۱/۲۸، نسخه نهایی: ۹۸/۵/۱)

چکیده: مجموعه افیولیتی - دگرگونی اللهیارلو منسوب به پیش از کرتاسه در مرکز تاقدیس اللهیارلو در شمال غرب ایران و شمال شرق مشگین شهر رخنمون دارد. این مجموعه شامل انواع سنگهای دگرگونی چون شیست، گنیس، آمفیبولیت و متادیاباز به همراه قطعه-هایی از سرپانتینیت و برشهای زمینساختی گابرو، دونیت، مرمر و دیاباز است. آمفیبولیتهای این مجموعه شامل آمفیبولیت و گارنت آمفیبولیت هستند.کانیهای اصلی تشکیلدهندهی آمفیبولیتها شامل هورنبلند و پلاژیوکلاز هستند و تیتانیت، زیرکن، کلسیت، پیدوت و اکسیدهای آهن به عنوان کانیهای فرعی حضور دارند. در گارنت آمفیبولیتها، افزون بر این کانیها، گارنت نیز حضور دارد. بافتهای شکفته بلوری و نخ شکفتی از بافتهای معمول در این سنگهاست. بر اساس نتایج تجزیه به روش ریزپردازش الکترونی در آمفیبولیتها و گارنت آمفیبولیتها، ترکیب آمفیبولیها دارای گستره ترکیبی منیزیو هورنبلند و چرماکیت، ترکیب پلاژیوکلاز دارای گستره آندزین و آلبیت است و در گارنت آمفیبولیها، گارنت ترکیب غنی از آلماندین دارد. بر اساس تنایج تعزیه به روش ریزپردازش الکترونی در به ۱۹۸۰، آمفیبولیتها و گارنت آمفیبولیتها، ترکیب آمفیبولیها دارای گستره ترکیبی منیزیو هورنبلند و چرماکیت، ترکیب پلاژیوکلاز دارای شاهه اندزین و آلبیت است و در گارنت آمفیبولیتهای گارنت ترکیب غنی از آلماندین دارد. بر اساس تغییرات مقدار عنصر Ti سبت فشارسنجی این سنگها بر اساس شیمی آمفیبولی های مرانت و پلاژیوکلاز بیانگر فشار (p) حدود ۸ کیلوبار و دمای (T) حدود ۲۰۰ درجه سانتیگراد است. بنابراین با روند دگرگونی بارووین P/۲ متوسط که نشانگر مناطق ضخیم شدگی پوسته ای (جزایر قوسی و یا قوس آتشفشانی) و یا مناطق برخوردی است همخوانی دارد.

تركيه قرار دارد. برخى پژوهشگران مجموعه اللهيارلو را بعنوان

آمیزه افیولیتی در نظر می گیرند. آنها عمدتاً این سنگها را

بیشتر بعنوان ادامه جنوبی کمربند افیولیتی سوان آکرا از قفقاز

کوچک در نظر می گیرند [۲-۲]. در حالی که برخی [۸]

مجموعه اللهيارلو را بعنوان ادامه افيوليت مشهد [۹] و شاندرمن

و مجموعه ماسوله [۱۱،۱۰] در راستای زمین درز یالئوتتیس

در شمال ایران در نظر می گیرند. برخی اجزای افیولیتی (چـون

بازالتهای بالشتی و دایکهای صفحهای) در این مجموعه دیده

نمی شوند و پریدوتیتهای سرپانتینتی شده رخنمون محدودی

دارند. سنگهای دگرگونی روی آمیزه افیولیتی رانده شدهاند.

واژەھاى كليدى: شيمى كانى؛ دما- فشارسنجى؛ أمفيبوليت؛ اللهيارلو؛ شمال غرب ايران.

مقدمه

رخنمون به نسبت کوچکی از سنگهای دگرگونی با ترکیب سنگ مادر اولیه رسی، نیمه رسی و مافیک همراه با هارژبورژیت سرپانتینی شده، گابرو و دیاباز بر سطح فرسایش یافته در محور تاقدیسی با روند SE-NW در منطقه اللهیارلو در شمال غرب ایران برونزد دارند که به عنوان مجموعه اللهیارلو شناخته شده است [۱]. این سنگهای پیش از کرتاسه بوسیله واحدهای آهکی و آتشفشانی کرتاسه پوشیده شدهاند. این مجموعه در مکانی مهم از نظر با جایگاه زمین درزهای پالئوتتیس و نئوتتیس در شمال غربی ایران، قفقاز و شرق

*نويسنده مسئول، تلفن: ٣١٩٢٧٣٢ -٣١٩، نمابر: ٣٣٥۶٠٢٩ - ٢٤١٣، پست الكترونيكي: Venussalimi@yahoo.com

بازخوانی دگرگونی و تکامل پوسته کمک میکنند [۱۶، ۱۷]. در این پژوهش، سنگنگاری، شیمیکانیها و دما فشارسنجی سنگهای آمفیبولیتی این مجموعه بررسی شده است. هدف از این پژوهش تعیین دما و فشار دگرگونی و در نتیجه مشخص کردن شیب دگرگونی و محیط زمین ساختی تشکیل آمفیبولیتها با استفاده از شیمی کانیهاست.

زمینشناسی منطقه

منطقه مورد بررسی به دلیل قرار گیری در محل ظاهری تلاقی زمین درز پالئوتتیس و نئوتیس، دارای پیچیدگی بسیار نسبت به سایر مناطق زمینساختی ایران است. منطقه اللهیارلو در شمال غرب ایران بین کمربند کوهزایی قفقاز به طرف شمال و کمربند کوهزایی زاگرس به سمت جنوب قرار دارد. افیولیت اللهیارلو در شمال قطعه اهر واقع است. این قطعه به علت فشار رو به شمال صفحه عربی، در حال فشردگی است [۱۸]. کهین-ترین سنگهای منطقه مورد بررسی مجموعه افیولیتی اللهیارلو با سن پیش از کرتاسه است که برونزد آن در مرکز تاقدیس با سن پیش از کرتاسه است که برونزد آن در مرکز تاقدیس (شکل ۱). مجموعه افیولیتی (سرپانتینیت، گابرو، متاگابرو و دیاباز) و دگرگونی (شیستها، گنیسها، آمفیبولیت و دیاباز) و دگرگونی (شیستها، گنیسها، آمفیبولیت و نرارتیت) منسوب به پیش از کرتاسه در راستای گسلهای هیچ گزارشی در مورد سنگشناسی زمین گاهشناسی سنگهای افیولیتی و سنگ های دگر گونی این منطقه موجود نیست. باباخانی و ناظر [۱] فاز کوهزایی سیمرین پیشین را برای دگرگونی در منطقه در نظر می گیرند. استمپفلی و همکارش [۱۲] یک نوار شامل سنگهای پوسته قارهای با سن سیمیرین از گندونا طی پرمین پسین در نظر گرفتند که طی تریاس پسین با اوراسیا برخورد کرده و افیولیتهای نئوتتیس در شمال ایران را تشکیل داده است. در حالی که یافته های دیگر نشان میدهد که قطعات قارهای سیمیرین در راستای زمین درز ازمیر-آنکارا-ارزنجان در منطقه رفاهیه در شـرق ترکیـه وجـود ندارد [۱۳]، که به احتمال زیاد ادامه زمین درز در شمال غرب ایران است [۱۴] که توسط افیولیتهای نئوتتیس مشخص شده است. باباخانی و ناظر [۱] چین خوردگی رسوبهای کرتاسه و به دنبال آن فعالیت ماگمایی منطقه را به کوهزایی لارامید نسبت دادند و برزگر و يورکرمانی [۱۵] چینخوردگی پالئوسین به ائوسن ماسه سنگ و کنگلومرا در منطقه را به عنوان نتیجه کوهزایی آلپین پسین در نظر می گیرند. سنگ های دگر گونی قديمي ترين واحدهاي منطقه اللهيارلو هستند. كه تا رخساره آمفیبولیت دگرگون شدهاند. با بررسی شرایط دگرگونی آمفیبولیتها میتوان رخدادهای زمین دینامیکی پیش آمده برای قسمتی از پوسته زمین را مشخص کرد. آمفیبولیتها به

شکل ۱ نقشه زمین شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰ منطقه اللهیارلو برگرفته از نقشه لاهرود [۱].

هستند.

آمفیبولیتها، سنگهای آتشفشانی و سنگهای رسوبی دیگر که در رخساره شیست سبز دگرگون شدهاند احتمالاً در انتقال و فرارانش افيوليت تشكيل شدهاند. سن فرارانش افيوليت در منطقه اللهيارلو بر اساس آهـ كهاى ريفي كنياسين كرتاسه پسین فرض می شود [۱]. واحدهای دگرگونی منطقه شامل -مجموعهای از سنگهای مسکویت شیست، کلریت اپیدوت شیست، گنیس، آمفیبولیت، کوارتزیت و متادیاباز است. این سنگها به احتمال زیاد از قدیمی ترین سنگهای منطقه محسوب می شوند [۱]. این سنگ های پیش از کرتاسه بطور ناپیوسته بوسیله سنگهای آهکی و واحدهای آتشفشانی پوشیده شدهاند. آمفیبولیتها به صورت پراکنده در مجموعه دگرگونی رخنمون دارند. رخنمون آمفیبولیتها به صورت عدسی شکل و نیز کشیده شده است. خطوار گی فراگیر توسط تناوبی از سطوح تیره غنی از آمفیبول و سطوح روشن غنی از پلاژیوکلاز و کمتر کوارتز مشخص می شود. این سنگها از نظر داشتن مقادیر زیادی آمفیبول و پلاژیوکلاز و مقادیر کم کوارتز و نداشتن کانیهای رسوبی مانند کلسیت دارای خاستگاه آذرین

روش پژوهش

پس از بازدیدهای صحرایی و بررسیهای سنگنگاری، تجزیه-های شیمیایی کانیهای تشکیل دهنده آمفیبولیتها توسط میکروسکوپ الکترونی JEOL JXA-8530F با ولتاژ شتاب دهنده ۸۷ ۱۵، جریان پرتو ۸۵ ۱ و زمان شمارش ۱۰ ثانیه برای اوج و ۵ ثانیه برای پس زمینه، به جز ۸۹ و ۲ با زمان ۵ ثانیه برای اوج و ۲٫۵ ثانیه برای پس زمینه، در موسسه پژوهشی زمین شناسی مانستر کشور آلمان انجام شد. دادههای معرف تجزیه ریز پردازش کانیها در جدولهای ۱ تا ۳ آمده است. قطر پرتو برای کانیهای پلاژیوکلاز و آمفیبول ۵ میکرون بود. استانداردهای طبیعی و مصنوعی برای واسنجی دستگاه بکار گرفته شدند. دادههای خام با نرم افزار ZAF پردازش شدند. علایم اختصاری به کار رفته برای اسامی کانیها بر گرفته از مرجع [۱۹] است. نسبت یونی عناصر ⁺³Fe² در ساختار کانیها، با استفاده از روش عنصرسنجی [۲۰] محاسبه شده است.

اساس ۲۳ اکسیژن.	َمفيبولها بر	فرمول ساختمانى أ	ز پردازشی و محاسبه ی	دادههای تجزیه ری	جدول ۱
-----------------	--------------	------------------	----------------------	------------------	--------

	•		,	0.		,0	2 200			
ZS-1-14	١	۲	٣	۴	۵	۶	Y	٨	٩	۱۰
SiO ₂	41,04	۴۱٬۹۸	۴۱٬۱۹	42,29	۴۱٬۵۷	44,20	۴۵٫۱۸	47,84	40,V4	42,11
TiO ₂	• ،۵۳	• ،۶۱	۰٬۴۸	۰٫۵۱	۰۶۰	•,*•	•,**	٠٫۵٨	• ،۳۷	۰,۵٨
Al ₂ O ₃	18,84	18,08	۱۶٫۸۱	10/18	18,74	17/97	۱۰٬۹۳	۱۵٬۵۸	۱۰٬۵۶	۱۶٬۰۸
FeO	۱۶,۰۵	۱۶٫۷۱	۱۶,۸۵	۱۶٫۳۰	۱۶٫۷۳	18,18	۱۵/۲۱	18,80	۱۴٬۵۸	۱۵٫۸۷
MnO	• ، ۲۷	۲۶, ۲ ۶	• 7 •	•,٣•	۰,۲۶	٠,٢٩	• ۳۰,	۰٫٣٩	۳۳,۰	۳۲٫۰
MgO	۷٫۸۴	۸٫۱۳	۷٫۸۴	٨,٣٨	۷,۶۶	٩٫٧۶	۱۰٫۷۰	٨,۵١	۳۶/۱۰	٨,١٠
CaO	۱۰/۹۶	11,47	۱۱٬۳۶	۲۱/۳۶	۳۳٫۱۱	۱۱٬۵۹	۱۱/۳۲	11/08	11/41	۱١,Δ٩
Na ₂ O	١/٣٢	۱٫۲۵	۱٬۳۰	١,١٧	۱,۱۰	۱,•۲	۰٫۸۹	۱/۲۰	۰٬۹۱	۱٫۲۱
K ₂ O	۶۳,	۵۵/ •	۶ ۹ ر.	• ,88	۲ ۶۱	•,4٣	• ,٣٢	٨٩٫٠	۰٫۲۸	• ,89
Cr ₂ O ₃	•,••	•,••	•,••	•,••	•,• •	۰,۰۴	۰,۰۶	۰,۰۸	•,• ١	•,••
NiO	۰٬۰۵	•,••	•,••	•,••	•,• •	• , • •	۰,۰۵	۰٬۰۵	•,• •	•,••
مجموع	۹۸٬۲۸	99,47	99,77	٩٨,۶٢	۹۸٬۵۹	۹۹٫۳۸	۹۸٬۰۱	٩٩,٧١	٩٧/۴٧	۹۸٬۸۱
Si	۶,۲۱	۶,۲۲	۶/۱۳	۶,۳۲	۶٫۲۳	۶,۵۳	۶٬۷۲	۶,۲۶	۶٬۸۳	۶٫۲۹
Al iv	١٫٧٩	۱٫۷۸	۱٬۸۷	۱٬۶۸	١,٧٧	۱,۴۷	١،٢٨	۱٫۷۴	1/17	١/٧١
Al	۲٫۹۳	۲٫۸۱	۲٬۹۵	۲,۶۷	۲٫۸۷	۲,۲۵	١,٩٢	۲٫۷۲	۱٫۸۶	۲٫۸۳
Al vi	۱/۱۵	۳۰۱	۱٬۰۸	٠٫٩٩	۱٬۰۹	۰,γ۸	۶۴/۰	٠٬٩٨	۶ <i>۹</i> /	1/17
Ti	۰٬۰۶	•,•Y	۰٬۰۵	۶، _ا	• ,• Y	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۴	•,•Y
Cr	• / • •	•,••	• / • •	۰٬۰۱	• / • •	• , • •	• /•)	۰,۰۱	•,• •	• /•)
Fe ³⁺	ι ۵۱ -	٠٫۵٢	۰٬۵۴	•,48	۰ ٬۴۶	۶۵٬۰	• ۶٫	• ۵۰	•,47	• ، ۲۷
Fe ²⁺	۱/۵۰	۱,۵۵	۱٬۵۵	۱٬۵۸	۳۶/۱	1,47	١,٢٩	۱,۵۲	1,44	۱/۲۱
Mn	• , • ٣	۰,۰۳	۰,۰۲	۰,۰۴	۰٬۰۳	۰,۰۴	۰,۰۴	۰٬۰۵	•,•۴	•,•٣
Mg	۱٫۷۵	۱٫۸۰	١٫٧۴	١٫٨٧	۱,۷۱	۲,۱۵	۲٫۳۷	۱٫۸۸	۲٫۳۷	۱٬۸۰
Ni	۰,۰۱	•,••	• / • •	• / • •	• / • •	• / • •	• /• 1	۰,۰۱	•,• •	• / • •
Ca	۱٫۷۶	۱٫۸۱	۱٫۸۱	۱٬۸۲	١٫٨٢	۲۸٫۱	۱٫۸۱	۱٫۸۳	۱٫۸۳	۱٫۸۵
Na	۸۳٫۰	۶۳۶ .	۸۳٫۰	•,٣۴	۲۳۲	٠٫٢٩	۲۶/ ۰	۴ ۳۲ ا	•,٢۶	۰٫۳۵
K	•/1۲	•//	۳۲٬۰	•/17	۳۲/۱۳	• / • A	•,•۶	٠٫١٣	۰,۰۵	۰٬۱۳

۱	J	جدوا	امه	ادا	
---	---	------	-----	-----	--

ZS-3B	١	٢	٣	۴	۵	۶	٧	٨	٩	۱.
SiO ₂	48,98	۳۹٫۸۳	47,77	47,71	47,84	48,80	41,74	۴۳٬۰۵	۳۸,۶۶	40,98
TiO ₂	•,78	۰,۵۷	• ,47	• ,79	• ,49	۰٫۳۱	•,41	۸۳, ۰	. ۶.	• ,84
Al_2O_3	1.74	۱۳٬۵۷	۶۸ ۱۱	۱۱,۰۱	17/11	۱۰٬۹۹	14,09	17/18	14,47	١٣/٩٧
FeO	۱۸٬۳۹	۲۰٬۵۹	19,70	۱٩,٧٢	۱٩,١٧	۱۹٬۵۳	۲۰,۶۰	19,78	17,41	19,99
MnO	٠٣١	• , ٢٩	٠٫٣١	• ,٣۶	•,٢٩	• , ٣٢	۵۳٫۰	۰٫۳۵	• ,٣٣	٠,٣٠
MgO	9,84	٧,٣٩	A, DV	٨,٣۶	٨,٢۶	٨,۵۵	۷٫۲۰	٨,١٩	۵,۲۷	٧,
CaO	11,7%	۹۳/۱۰	1.74	۶ ۱۱	11/11	۱۰٬۹۹	11/04	11,89	11,.4	11,
Na ₂ O	۲٫۷۵	۳٬۱۵	۲,۷۵	۲٬۸۲	۲,٩٠	۲/۹۲	٣٫١٩	۲,۷۷	۳٬۵۵	۳,۲۵
K ₂ O	• ۱۸	• ,٣۴	• ,79	۰٫۲۵	· / ۱۷	• ,44	• ,٣٣	۰٫۲۵	۰,۳۸	٠,٢٨
Cr ₂ O ₃	•,••	•,••	۰,۰۱	۰٬۰۹	•,••	• ,• 1	•,• ٢	•,••	•,••	• ,• 1
NiO	•,••	•,••	۰,۰۱	• • • •	• ,• 1	۰٬۰۹	•,••	• • • •	•,•۴	• ,• ٢
مجموع	99,40	99,14	٩٩٫۵٠	1	99,47	٩٩,٩١	1,9٣	111	۹۹ _/ ۸۹	99,88
Si	8,88	8,11	۶٬۵۱	۶٬۵۹	8,40	۶٬۵۸	8,51	8,41	۶,۰۰	8,74
Al(iv)	۱٫۳۸	۱٫۸۹	1,49	1,191	۵۵/۱	1,47	۱,۲۹	۱٬۵۲	۲,۰۰	۱,۲۶
Al	۱,۸۲	۲,۴۵	۲٬۰۷	۱,٩۶	5,18	۱,٩۶	۲٫۴۹	5/18	7,84	۲۵۱
Al vi	۰,۴۵	۰,۵۶	٠٬۵٧	۰,۵۴	<i>۱ ج</i> ۰	۰,۵۴	• _/ Y •	•,84	• 84	۰٫۷۵
Ti	• ,• ٣	• ,• Y	۵ • ر	• ,• ٣	•,•۶	• ,• ۴	۵ • ، •	• ,• ۴	• ,• Y	• ,• Y
Cr	•,••	•,••	•,••	• • • •	•,••	• ,• •	•,••	•,••	• ,• •	•,••
Fe ³⁺	۰,۳۶	٠۶٠	• 84	• ,٣۶	۳۳ ،	۲۳٫۰	•,49	٠,٢٧	• ,41	۰,۲۶
Fe ²⁺	1,98	۲٬۰۵	1/44	۲٫۱۳	۲٬۰۹	۲/۱۵	۲٫۱۳	5/18	۲,۶۳	۲,۲۹
Mn	• ,• ۴	• ,• ۴	• ,• ۴	۰٬۰۵	•,•۴	۰٬۰۳	•,•۴	• ,• ۴	۰٬۰۳	• ,• ۴
Mg	۲,۱۷	1,89	1,95	۱,۸۸	۱/٨۶	1,97	1,81	۱,۸۴	1,88	۱,۵۹
Ni	•,••	•,••	•,••	• /• ١	•,••	٠٬٠١	•,••	• /• ١	• /• 1	•,••
Ca	۱,۸۴	۱٬۸۰	1,88	١,٧٩	۱٫۸۰	١,٧٨	۱,۷۸	۱,۸۴	۱,۸۴	۱٫۸۰
Na	• , \ •	•,94	• ,A •	۰٫۸۲	۰٬۸۵	۵۸,۰	۰٫۹۳	۰٫۸۱	١,•٧	۰٫٩۶
K	• ,• ٣	• ,• Y	۵ • ٫	۵ ۰٫۰	۰,۰۳	• ,• A	•,•۴	۵ ۰٫۰	• ,• Y	۵ ۰٫۰

ادامه جدول ۱

Zs-X43	١	۲	٣	۴	۵	۶	٧	٨	٩	۱۰
SiO ₂	40,79	۴۵,۰۹	40,40	40,14	40,40	۴۷,۳۹	۴٧,٨٠	44,VV	40,79	۴۷,۸۹
TiO ₂	• ,41	۰٬۵۹	۵۳٫۰	• ,47	• ,81	١٦٠	۰,۲۸	• 88	۰,۴۵	۰٫۳۵
Al ₂ O ₃	۱۲/۰۸	۱۲/۰۷	11,80	۱۱٫۲۵	11,87	٩,۵١	9,44	17,.9	۱۲/۰۰	٩,٠۵
FeO	18,08	18,78	18,88	18,9.	18.000	10,78	10,11	18,00	18,87	14,17
MnO	۰,۲۵	٠,٢٩	•,٣۴	• ,79	۰,۳۸	• , ٣٣	٠٫٫٣١	۳۳,۰	۲,۱۰	• ۳۰
MgO	9,87	٩٫۵٧	1.,.8	1.18	٩٫۶٨	۱۰٬۸۷	11,08	٩,٧۴	٩٫٧۵	۸۳٫۲۱
CaO	11,87	11,04	11/97	۱۱,۲۰	11,77	۱۲٬۰۹	17,77	۱۱/۲۰	11,84	15/05
Na ₂ O	1,17	١٣١	1,78	۰,۹۵	1,55	• ,97	• ,	۸۲٫۱	١,٢٨	۵۸٬ •
K ₂ O	۰٬۵۲	۳۷٫۰	• ,84	• 181	• ,84	• ۲۷	• /47	٠,٧٢	۰٬۵۹	۰,۳۸
Cr ₂ O ₃	• ,• ٣	۰,۱۵	• ,17	• , • A	• ,• ٣	• .• ۴	•,•*	• ,• A	•,•٣	۰٬۰۵
NiO	•,••	•,••	۰٬۰۵	• ,• •	•,••	•/11	• .•)	۶۰ _۱ ۰۶	•,••	• / •
مجموع	۹۹ <u>/</u> ۹۶	۱۰۰٬۰۲	1.1/	1	٩٩ _/ ٧٨	۹۹ _/ ۲۰	1,40	1	٩٩ <u>/</u> ٩٠	99,40
Si	8,8V	8,88	8,88	۶,۷۰	8,89	۶,۹۹	۶,۹۵	88.	8,8N	۷٬۰۳
Al iv	۳۳٫۱	1,56	1,84	١/٣٠	1,51	۱,۰۱	٥.	۱/۴۰	۲۳٫۲	•,٩٧
Al	۲٫۱۰	۲٫۱۰	۲,۰۱	1,94	۲٬۰۳	1,80	1,87	۲٬۱۰	۲٫۰۹	١,۵٢
Al vi	۰,۷۶	۰ _/ ۷۶	•,87	• ,8٣	۰,۷۳	60, و	۰,۵۷	• ۲٫	۰٫٧۶	. ۶.
Ti	۵۰٬۰	• ,• Y	• ,• ۴	۰٬۰۵	•,•Y	• ,• ٣	• ,• ٣	• ,• Y	۵۰٬۰	•,• ۴
Cr	•,••	۰,۰۲	• /• 1	• /• 1	•,••	•,••	•,••	۰,۰۱	•,••	۰,۰۱
Fe ³⁺	•,779	۵۲٫۰	•,٣۴	۵۵, ۰	۰,۲۵	.10	•,٢٩	• / ٣ ۴	٠,٢٩	٠٫١٩
Fe ²⁺	1,84	۱,۷۶	۱,۲۰	۱,۵۱	١,٧٧	1,14	۱,۵۶	۱ <i>٬</i> ۶۹	۳۷٫۱	1,87
Mn	• ,• ٣	۴.,۰۴	• ,• ۴	• ,• ٣	۵ ۰٫۰	• ,• ٣	• ,• ۴	• ,• ۴	۰٬۰۳	•,• ۴
Mg	۲,۱۱	۲٫۱۱	۲,۲۰	۲,۲۱	۲,۱۳	۲٫۳۹	۲,۵۱	۲/۱۴	۲,۱۴	۲٫۴۹
Ni	• / • •	•,••	• /• 1	•,••	•,••	• /• 1	•,••	• /• 1	•,••	•,• 1
Ca	۱٫۸۳	۱٫۸۳	۱,۸۸	۱٫۸۳	۱,٨۶	١,٩١	٠,٩١	۱,۸۵	1,۸۴	۱,۸۹
Na	۳۳٫۰	• ٣٧	•,٣۶	• ۲۷	۵۳٫۰	•,78	• ,٣٣	• ۳۷	• ،٣٧	•,74
K	•/11	.14	• ,17	• ,• A	•,17	۰,۰۵	•,•A	• / ١٣	•/11	• ,• Y

جدول ۲ دادههای معرف تجزیه ریزپردازش و محاسبهی فرمول ساختمانی گارنت بر اساس ۱۲ اکسیژن.

ZS-1-14	١	۲	٣	۴	۵	۶	Y	٨	٩	۱۰
SiO ₂	۳۷,۷۴	۳۷٬۹۵	TV 88	۳۷,۸۷	۳۷,۷۹	۳۷,۷۳	۳۷,۶۷	۳۷٬۵۹	۳۷,۴۱	۳۷٬۵۱
TiO ₂	٠٫١٣	•/11	• ۲ .	• /17	٠,١٩	•,18	•/11	• / 1 1	۰,۱۵	•,٢•
Al ₂ O ₃	۲1,۶۹	۲۱,۸۴	51,85	T1/Y1	۲۱,۶۸	51,49	11,84	۲۱,۶۰	T1,8V	۲۱,۴۸
Cr ₂ O ₃	• /• ١	•,••	۰٬۰۳	•,••	•,••	•,••	• /• 1	•,••	•,••	• /• 1
FeO	۲۷٬۰۱	۲۷,۰۱	28,VV	57,18	21/18	26,89	۲۷,۳۰	۲۷٬۰۹	21/41	25,01
MnO	7 ,88	۱/۱۳	۱,۵۸	1,77	1,80	۲٬۹۱	1,17	۱۸۱	۱٬۹۱	١,٩٩
MgO	7,84	۳,۲۶	٣٫٠٩	٣٫٢٢	۲٫۷۹	۲٬۵۳	٣,١٨	5,94	۲٬۸۷	۲٫۷۸
CaO	$A_{I}AY$	9,84	9,48	9,14	१,٣٩	٨,٧۵	9,78	A,VV	۸٬۸۶	٩,٢۵
مجموع	1	1,9٣	1	1,49	1	۲۷, ۱۰۰	٥٣,٠٠١	۹۹ ,۹۱	۸۲٫۰۰	٩٩٫٨٠
Si	۲,۹۷	۲,٩۶	۲,٩۶	۲٬۹۷	۲,۹۷	۲٫٩٩	۲,٩۶	۲,۹۷	۲٬۹۵	۲٬۹۷
Ti	۰,۰۱	• /• ١	•,• ١	۰,۰۱	• /• 1	• /• 1	• /• 1	• /• 1	۰,۰۱	• /•)
Al	۲٬۰۱	۲٬۰۱	۲,۰۰	۲٬۰۱	۲٬۰۱	۲,۰۰	۲٬۰۱	۲٬۰۱	۲٬۰۲	۲٬۰۱
Cr	•,••	•,••	•,••	•_••	• /• •	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••
Fe ³⁺	۰٬۰۳	۰٬۰۵	۰٬۰۵	۰٬۰۳	• ,• ٣	• /• 1	• • • •	• ,• ۲	• • • •	•,• ٢
Fe ²⁺	1,74	١,٧١	١,٧١	۵۷٫۱	۱,۷۵	۱,۷۶	1,74	١,٧٧	۱,۲۵	1,74
Mn	• ۱۸	• ,• Y	• 11	• ,• A	•/11	• , ٢ •	• , • A	•,1٢	۰,۱۳	•,1٣
Mg	١٣١	۸۳٫۰	• ,٣۶	۸۳٫۰	• /٣٣	•,*•	۳۳٫۰	٥٣٠	• ,٣۴	۰٬۳۳
Ca	۰٬۷۵	۰٫۸۱	• , A •	• /YY	٠٫٧٩	•,74	• ۲۸	• ,٧۴	۰٫۷۵	٠٫٧٩
Alm	۵۸٬۵۳	۵۷٬۵۵	۵۷٬۴۷	۵۸,۷۱	۵۸٬۸۳	۵۸٬۷۶	۵۸٬۵۴	۵٩٫۳۵	۵۸٬۹۹	۵۸٬۲۰
Sps	۵٬۹۵	۲٬۵۱	۳,۵۴	۲٫۸۴	8,84	۶٬۵۱	7 ,87	4	4,31	۴,۴۸
Prp	۱۰,۴۰	۱۲,۷۸	17,18	17,80	1.98	٩,٩۶	17,08	11,88	11,4.	11/11
Grs	24,8X	19,44	18/11	۲۵٫۳۷	18,18	14,89	۲۵,۵۴	14,88	24,04	۲۵,۹۹
Adr	• ,47	٠,٧٢	· /81	• ,47	۰,۳۹	• /• A	٠,٧٣	•, ٢٩	• ۲۶	•,٣٢

جدول ۳ دادههای تجزیه ریزپردازشی و محاسبهی فرمول ساختمانی پلاژیوکلازها بر اساس ۱۲ اکسیژن.

Zs-1-14	١	۲	٣	۴	۵	۶	Y	٨	٩	١٠
SiO ₂	۵٩٬۴۸	۵۸٬۲۳	۵٩,۴۸	۶۰,۷۳	۵٩,١۶	۵۸٬۴۳	۵٩٫٢٩	۵۸٬۹۳	۵۸٬۵۰	۵۷٬۷۶
TiO ₂	•,••	•_1 •	•,••	•_·•	•,••	•,••	• ,• ٣	•,••	•,••	•,••
Al ₂ O ₃	۲۵,1۶	۲۵٫۸۱	۲۵٬۳۸	۲۴٫۳۹	۲۴٬۵۸	۲۵,۳۰	۲۴,۹۴	۲۵٬۲۴	۲۵٬۲۱	۲۵٬۵۸
Cr ₂ O ₃	۰,۰۵	•,••	• /• ١	۰,۰۳	•,••	•,••	•,• ۴	•,••	•,••	•,•۶
Fe ₂ O ₃	• ,• ٢	•,••	•,••	•,••	•,•۶	•,18	•,14	۰,۱۵	۰,۰۹	• ,• ٢
FeO	•,••	• , • A	•,••	•,• ۴	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••
MnO	•,••	۰٬۰۵	•,••	۰,۰۳	۰,۰۱	۰,۰۴	•,••	۰,۰۲	•,••	۶۰ _۲ ۰۶
MgO	•,••	۰,۰۳	•,••	•,•۶	•,••	۰,۰۲	• ,• 1	۰,۰۳	•,••	•,••
CaO	۶,۷۲	۷٫۹۹	۲٬۰۴	۶٫۱۸	Y,) Y	۲٫۴۱	<i>۶,</i> ۶٩	۲٫۲۴	۷٫۴۲	۷٫۹۸
Na ₂ O	۷٫۸۶	۷٫۰۱	۷٫۳۴	٨,• ٧	۷٫۶۰	۷٬۵۶	٧,٧٠	۷٫۵۴	۷٫۳۴	۷٫۴۶
K ₂ O	•,17	۰٬۰۵	۰٬۰۵	۰,٠٩	۰٫۱۳	٠,٠۴	• ,• Y	• , ۱۱	۰,۰۳	•,•۴
مجموع	٩٩,۴١	۹۹٫۳۶	٩٩٫٣٠	۹۹ <i>٫</i> ۶۱	۹۸٫۷۲	٩٨,٩۶	٩٩٫٢١	۹۹٫۲۶	٩٨,۶٣	٩٨,٩۶
Si	۲,۶۶	۲٬۶۲	۲,۶۷	۲٫۷۱	۲,۶۷	۲,۶۳	۲,۶۶	۲,۶۵	۲,۶۵	۲,۶۰
Ti	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	• ,• •	•,••	•,••	•,••	•,••
Al	١٫٣٣	١٫٣٧	۲۳۴	١,٢٨	۱٫۳۱	۲/۳۴	١٫٣٢	۲۳۴	۱٫۳۴	۲/۳۶
Fe ₃₊	•,•••Y	•,••••	•,••••	•,••••	•,•••٢٣	۰,· • ۵۵	•,•• ۵ •	•,••۵۲	•,••٣٢	•,•••٧
Fe ₂₊	•,••	•,•••٣٢	•,••	•,••1۴	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••
Ca	۲۳٫	۰٫۳۹	•,٣۴	• ۳۰	۰٫۳۵	۶۳٫	•,٣۴	۵۳٫۰	۶۳٫۰	۸۳٫۰
Na	۰٫۶۸	۶۱، ۱۶۱	•,84	• y,	۶۷	• ,89	۶۷	• ,99	۰٫۶۵	۰٫۶۵
K	۰,۰۱	•,••	•,••	•,••	• /• 1	•,••	•,••	۰,۰۱	•,••	•,••
An	۳۱٬۸۷	۳۸,۵۳	۳۴٬۵۴	۲٩٫۵٩	۳۴٬۰۱	۳۵٬۰۵	۳۳,۲ ۸	۳۴,۴۵	۳۵٫۶۵	۳۷٬۰۷
Ab	۶۷٫۴۵	۶۱٬۱۷	۶۵٬۱۶	۶۹,۹۲	۶۵٫۲۴	۶۴,۷۰	88,84	۶۴٬۹۳	۶۴٬۱۷	87,VT
Or	۰٬۶۸	۱۳۱	• ۳۰	•,۴٩	۰٫۷۵	۰,۲۵	۸۳٫ •	<i>۱</i> ۶۱	• ، ۱۸	۰٫۲۱

دامه جدول ۳	۱
-------------	---

Zs-3B	١	۲	٣	۴	۵	۶	Y	٨	٩	١٠
SiO ₂	۶۵٫۷۹	۶٩,٢٠	۶۸,۴۶	۶۵٫۳۰	۶۹ _/ ۲۷	۶۹ _/ ۰۶	88,11	۶۷٬۵۹	۶۶,۵۷	۶۵٬۵۵
TiO ₂	•,••	•,••	•,14	۰,۱۰	٠,١٢	۳.,٠	• ,• Y	•,۱۲	۵ • ٫	•,••
Al ₂ O ₃	۳۲٫۲۳	۱۸,۹۹	۱۹ _/ ۶۷	۲۱,۰۷	١٩٫٧٧	۱۹٫۲۳	21/26	۲۰٫۸۹	۲۱,۱۷	۲۱/۹۹
Cr ₂ O ₃	•,••	•,•۴	• ,• Y	•,•۶	•,••	•,••	۰٬۰۵	•,••	•,•٢	•,••
Fe ₂ O ₃	•,••	۰٫٣٩	۳۷٫۰	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••
FeO	•/*•	•,••	•,••	• ,44	• ،۵۵	۰,۵۵	۲۲,	•,18	•,۲۹	•,۴٧
MnO	•,•۴	•,•٣	• /• 1	•,• ١	•,••	۰٬۰۵	•,••	• ,• 1	• / • •	•,•٣
MgO	•,•٣	•,• ٢	۰,۰۳	•,•۴	•,••	•,••	•,••	•,•٣	۰,۰۲	•,••
CaO	۲,۲۸	۲۲,	• ۲۲/	۲٫۱۳	۵۲٫۰	٠,٣٩	۲,۱۵	۱,۶۱	۲٬۰۹	٣,٢٢
Na ₂ O	۱۰٬۰۵	۲۳٫۳۲	11,88	٩٫٧٧	۱۱٫۵۳	11,19	۹٫۸۹	۱۰,۴۰	۲۴/۱۰	٩٫٨٩
K ₂ O	•,•۴	•,•۴	•,•۴	٠٫١٧	۳.,۰۳	• , • A	۰,۰۲	•,••	۰,۰۳	•,••
مجموع	۹۹ _/ ۸۷	۱۰۱٬۲۵	۱۰۱٬۰۷	۹۹ ٫۱۰	۱۰۱٬۵۲	۱۰۰٬۵۸	۹۹ _/ ۷۵	١٠٠٫٨۶	۲۰۰٬۴۸	۱۰۰٫۱۵
Si	۲٫۹۱	۲٬۹۸	۲٫۹۷	۲٫۹۱	۲٫۹۹	٣,٠٢	۲٫۹۳	۲٫۹۵	۲٫۹۲	۲٫۸۶
Ti	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	۰,۰۱	•,••	•,••
Al	۱,۱۱	۰,۹۶	۱,۰۰	۱,۱۱	۱,۰۱	۰,۹۹	1,11	۱٬۰۸	۱٬۰۹	١٫١٣
Fe ³⁺	•,••••	•,• ١٣•	•,• 248	•,••••	•,•••	•,••••	•,•••	•,•••	•,•••	•,••••
Fe ²⁺	•,•149	•,••	•,••••	• ,• 188	•,••	•,••	•,•• A •	۰,··۵۹	•,• • • ۶	•,• ١٧١
Ca	•,11	۰,۰۱	۰,۰۱	• ، ۱ •	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۱۰	•,•A	•,1•	۰,۱۵
Na	۰٫٨۶	۱٬۰۳	۰٫۹۸	۰٫۸۴	٠٫٩٧	٠٫٩٧	۰٫۸۵	• '۲۷	٠٫٨٧	۰٫۸۴
K	•,••	•,••	• /• •	۰,۰۱	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••
An	11/11	٠٫٩٩	١,٢٧	۱۰ ₁ ۶۵	۱,۲۰	۱٫٨۶	۱۰٫۷۱	۷٫۸۸	۱۰,۱۲	۱۵,۲۵
Ab	۸۸ _/ ۶۴	۹۸ _/ ۷۹	۹۸٫۵۳	۸۸٫۳۷	۹۸,۶۵	۹ <i>۷_/۶۶</i>	۸۹ _/ ۱۶	٩٢,١٢	٨٩٫٧٢	۸۴٬۷۵
Or	۰٫۲۵	۲۲٫۰	• ۲۰	۰,۹٩	۰,۱۶	۲ ۹، •	٠,١٢	•,••	۰,۱۶	• /• 1

ادامه جدول ۳	
--------------	--

Zs-43	١	۲	٣	۴	۵	۶	۷	٨	٩	۱۰
SiO ₂	۶۰٫۷۵	۶۸٬۴۱	۶۰,۱۴	۶۱٬۳۶	۶۸٬۰۴	۶۰,۳۵	۶۰ ₁ ۶۱	۶۱٬۱۸	۶۰,۹۰	۶۰,۳۵
TiO ₂	۰,۱۵	•,••	۰٬۰۹	•,•۶	•,•٣	۰,۰۵	•,•۶	۰,۰۲	•,•٣	•,•٣
Al ₂ O ₃	24,VT	۲۰٬۰۲	۲۴,۹۳	۲۴,۷۵	۱۹ _/ ۸۶	۲۴,۸۴	۲۴,۹۷	۲۴٫۳۹	۲۴,۹۶	24,88
Cr ₂ O ₃	•,••	•,••	۰,۰۲	•,••	• /•)	•,••	۰,۰۱	۰,۰۱	• /• 1	•,• ۴
Fe ₂ O ₃	•,••	•,••	•,••	•,•٢	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••
FeO	۵ • ٫	• ۲۹	•,74	• ۲٫	•,74	٠٫١٩	۰,۱۵	٠٫١٨	٠٫١٩	۵۲٬۰
MnO	•,••	•,••	۰,۰۲	•،•١	•,••	•,••	۰,۰۱	•,••	۰,۰۲	•,••
MgO	•,••	•,••	۰,۰۲	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	•,••	۰٬۰۱
CaO	۶ ₁ 8۳	• ، ٧٢	۶,۷۲	۶٫۳۵	۱٬۰۲	۶,۷۴	۶, ۷ ۷	۶,۵۶	۶,۸۴	۶٬۸۵
Na ₂ O	۷٫۹۴	11/11	٧,۵٠	٨,١٠	۱۰٬۹۸	۷٫۵۹	٧,۴۵	۷٬۵۷	۷,۷۸	٧,۴۶
K ₂ O	•,11	• ، ۱۲	• / ١١	٠٫١٣	•,11	•,1•	٠٫١٣	۰,۰۹	•,1•	۰,۱۶
مجموع	۳۶/	۶۷/۱۰۰	<i>९९_/</i> ४९	۱۰۰٫۹۸	۲۹,۱۰۰	۹۹٫۸۵	118	۱۰۰٬۰۰	۱۰۰٬۸۲	۹۹ _/ ۸۱
Si	۲٫۷۰	۲٬۹۸	۲,۶۹	۲٫۷۰	۲٬۹۸	۲٫۷۰	۲٫۷۰	۲٫۷۳	۲,۶۹	۲٫۷۰
Ti	•,• ١	•,••	•,••	•,••	•,••	• / • •	•,••	•,••	•,••	•,••
Al	١,٢٩	۳۱٬۰۳	۱٫۳۱	١٫٢٩	۱٬۰۲	١٣١	١٣١	۱٬۲۸	۱,۳۰	۱٬۳۰
Fe ³⁺	•,••	•,••	•,••	•,••Y	•,••	• / • •	•,••	•,••	•,••	•,••
Fe ²⁺	•,•••	•,•) •Y	•,••٩•	۰,۰۰۷۵	•,••AY	۰,··۶۹	۰,· ۰۵۵	•,••۶A	•,••Y•	•,••94
Ca	۳۳,۰	•,•٣	۲۳۲	•,\.	۰,۰۵	٠٫٣٢	۲۳۲	۱۳۱	۰٫۳۲	٣٣
Na	<i>۰</i> ٬۶۸	۰,۹۴	٥٩٫٠	۰ ٬۶۹	۰٫۹۳	۶۶ _۱ ۶۶	•,84	۶۶ ₁	۶۷ _ا	۰٬۶۵
K	• ,•)	۰,۰۱	• /• 1	۰,۰ ۱	• ,• 1	•,•)	• /• 1	• /• 1	۰,۰۱	•,• ١
An	۳۱/۳۸	٣,۴١	۳۲٬۹۰	۳۰,۰۰	۴٫۸۴	۳۲٫۷۳	۳۳٬۱۷	۳۲٫۲۱	۳۲٬۵۲	۳۳/۳۶
Ab	۶٨,٠٠	۹۵,۹۲	88,88	۶٩٫۲۵	۹۴٫۵۶	<i>۶۶</i> ,۶۹	881·8	۶۷,۲۶	88,94	۶۵٫۷۴
Or	• ,87	۲ <i>۹</i> ۱۰	• ,89	۰٫۷۵	.۶٠	۰,۵۸	• , YY	•,84	۵۵, •	۰٬۹۱

بحث و بررسی

سنگنگاری و شیمی کانی

آمفیبولیتها: هورنبلند و پلاژیـوکلاز کانیهای اصلی در ایـن سنگها هستند. تیتانیت، زیرکن، کلسیت، اپیدوت و اکسیدهای آهن در مقادیر فرعی حضور دارند. هورنبلند سبز تا قهـوهای در اندازههای کوچک و بزرگ (در حد ۴ میلیمتر) در این سنگها حضور دارد (شکل ۲ الف). پلاژیوکلاز در برخی از نمونـهها بـه کلسیت و اپیدوت ثانویه دگرسان شده است. در آمفیبولیـتها، بیشترین مقـدار مـود سـنگ را پلاژیـوکلاز (تـا ۴۰٪) داراست. هورنبلند سبز تا قهوهای رنگ به صورت شکلدار تا نیمه شکل با میانبارهای فراوان اپیدوت و پلاژیوکلاز در این نمونهها قابـل تشخیص است. در برخی نمونهها، رگههایی از کلسیت و کـوارتز به صورت ثانویه دیده میشود (شکل ۲ ب).

گارنت آمفیبولیتها: کانیهای تشکیل دهنده اصلی در این سنگها شامل پلاژیوکلاز، هورنبلند، گارنت هستند و کانیهای زیرکن، اکسیدهای آهن و بیوتیت در مقادیر فرعی در این سنگها حضور دارند. کانی ثانویه مهم تیتانیت است که در لبه روتیل تشکیل شده و نشان دهنده بافت کاهش فشار است. گارنتها بصورت ریزبلور و انباشتی همراه با آمفیبولها دیده

می شوند (شکل ۲ پ). خطوار گی و نوارهای غنی از آمفیبول و پلاژیوکلاز در این نمونهها وجود دارد (شکل ۲ ت) و بافتهای نخ شکفتی و شکفته بلوری از معمول ترین بافتهای موجود در این سنگهای دگر گونی مافیک هستند.

آمنیبول: فرمول ساختاری آمفیبول بر پایه ۲۳ اکسیژن و ۱۳ کاتیون محاسبه شده است و نتایج تجزیه نقطهای این کانی در جدولهای ۱ آورده شده است. مقدار کلسیم در آمفیبولها حـدود ۲٫۹۱ تـا ۱٫۸۹ a.p.f.u و مقـدار سـدیم ۲٫۱۴ تـا مقیبولها بر اساس روش مرجع [۲۱] که آمفیبولها را با توجه به نوع عناصر در جایگاه B ساختار بلوری به چهار دسته تقسیم کرده است، انجام شد. آمفیبولهای مورد بررسی در گروه آمفیبولهای کلسیمی قرار دارند (شکل ۳ الف). نام گذاری دقیق آمفیبولها، بر پایه نمودار (+۲۹ + ۲۶) ست. که در Si در جایگاه چاروجهی انجام شده است [۲۱]. چنان که در این نمودار (شکل ۳ ب) دیده میشود ترکیب آمفیبولهای مورد بررسی دارای گستره ترکیبی منیزیو هورنبلند و چرماکیت است.

شکل۲ ف) هورنبلندهای شکلدار و منشوری درشت در متن هورنبلندهای ریز و پلاژیوکلاز، ب) رگهای از کلسیت و کوارتز، پ) جهت یافتگی و نوارهای غنی از آمفیبول و پلاژیوکلاز، ت) گارنتها بصورت ریزبلور انباشتی همراه با هورنبلند (در نور، قطبیده متقاطع XPL).

ترکیب آمفیبولها در نمودار Al^{IV} نسبت به Ti [۲۱] دارای گستره ترکیبی منیزیو هورنبلند و چرماکیت است (شکل ۴ الف). همچنین ترکیب آمفیبولها بر پایه نمودار (K+Na) نسبت به Si [۲۲] دارای ترکیب هورنبلند و چرماکیت است و یک نمونه نیز ادنایت را نشان میدهد (شکل ۴ ب).

گارنت: نتایج برآمده از تجزیه نقطهای این کانی به همراه محاسبهی فرمول ساختاری برپایه ۸ کاتیون و ۱۲ اکسیژن در

جدول ۲ آورده شده است. براین اساس دادههای فرمول ساختاری در گارنت آمفیبولیتهای مورد بررسی بصورت (۲۶٬۵۱), Grs (۲۶٬۲۴ - ۲۴٬۵۴), Prp (۱۰٬۴۰-۱۲٬۶۵) Alm (۵۹٬۳۵ - ۵۷٬۴۷), Sps

نمودار سه تایی ردهبندی گارنتها [۲۳] نشان میدهـد کـه گارنتهای تجزیه شده همـه ترکیـب غنـی از آلمانـدین دارنـد (شکل ۵).

شکل ۴ رده بندی آمفیبولها بر پایه الف) در نمودار Al^{IV} نسبت به Ti [۲۲] و ب) نمودار (K +Na) نسبت به Si [۲۳].

شکل ۵ الف و ب) ترکیب گارنتهای مورد بررسی در نمودارهای مثلثی اعضاء نهایی اسپسارتین-پیروپ-آلماندین-گروسولار [۲۴].

پلاژیوکلاز: نتایج تجزیه نقطهای پلاژیوکلاز بر پایه ۱۲ اکسیژن در جـدولهای ۳ آورده شـده است. نتایج تجزیـه نقطـهای پلاژیوکلاز در آمفیبولیتها و گارنت آمفیبولیتها بیانگر ترکیب آلبیت تا آندزین آنهاست. درصد و نوع سازندههای فلدسپار برای An 29.59-38.53 Ab 61.17) -2S) -2S -3L53 Ab 61.17 An 0.00-0.99 (ZS-3B) و2.50 Ar

Ab 98.79-84.75 Or 0.99-15.25 مونه ی دیگری از آمفیبولیت (Ab 98.79-84.75) مغیبولیت (An 3.41-33.36 Ab 95.92-65.74 Or 0.55) 0.91 درصد است. با توجه به نزدیکی نمونههای برداشت شده در صحرا و در نتیجه درجه دگرگونی یکسان آنها، تفاوت ترکیب شیمیایی پلاژیوکلاز در این سنگها را نمی توان به تفاوت در درجه دگرگونی نسبت داد. همچنین با توجه به سالم بودن پلاژیوکلاز در نمونههای مورد بررسی، تفاوت شیمیایی در اثر دگرسانی بعدی نیست (کیفیت دادههای ریز پردازشی و مجموع اکسیدهای اصلی نیز این مطلب را تایید می کند). به نظر می-رسد که شیمی سنگ کل و ماهیت متفاوت سنگ مادر موجب تفاوت شیمی پلاژیوکلاز در این سنگها شده است.

مقدار آنورتیت و آلبیت در ترکیب پلاژیوکلاز وابسته به ترکیب شیمیایی سنگ و تغییرات دماست [۲۴]. گستره ترکیبی پلاژیوکلازها از Or تا Ab، An متغیر است. ترکیب پلاژیوکلازها در نمودار مثلثی آلبیت - آنورتیت - ارتوکلاز [۲۵] در گستره آندزین و آلبیت قرار دارد (شکل ۶).

برآورد دما و فشار تشكيل آمفيبوليتها

هورنبلند، گارنت و پلاژیوکلاز از کانیهای اصلی در تعادل بافتی در آمفیبولیتهای مورد بررسی هستند. چند دمافشارسنج برای این سنگها استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۴ آورده شده است.

دماسنجی با استفاده از دماسنج هورنبلند- پلاژیـوکلاز: دماسـنجی بوسیلهی زوج کانی هورنبلند- پلاژیوکلاز همزیست از متـداول-ترین روشهای محاسبهی دما در متابازیتها به شـمار مـیرود. یکـی از روشهـای ارائـه شـده بـرای زوج کـانی هورنبلنـد و پلاژیوکلاز، بر اساس جانشینی ادنیتی و چرمـاکیتی در ترکیـب آمفیبولهاست [۲۶]. این روش سپس دوباره واسنجی شـد و بـا توجه به واکنشهای الف) آلبیت + ترمولیت = کوارتز ۴ + ادنیـت و ب) رشیتریت = آلبیت + ادنیت + آنورتیت دو دماسنج مستقل را برای سنگهای کوارتزدار و بدون کوارتز ارائه داد [۲۷].

از آنجاکه کوارتز در نمونههای متابازیت مجموعه بسیار کم است، از معادله ب، در محاسبات استفاده شد. با استفاده از ایـن روش، بیشـینه و کمینـهی دماهای بدسـت آمـده در فشار ۲ کیلوبار، ۵۴۷ درجهی سانتیگراد و در فشار ۸ کیلوبار، ۵۷۵ درجهی سانتیگراد بود. بنابراین با توجه بـه اینکـه در تغییرات فشاری، دما تغییر چنـدانی را نشان نمـیدهد، تغییرات دما مستقل از فشار و قابل قبول است.

Zs-1-14	Zs-3B	ZS-X43
گارنت آمفيبوليت	آمفيبوليت	آمفيبوليت
	زمین دماسنج	
[YA] Grt-Plg		
[x9] T-580 50		
T = 513.16 °C		
5 <p<16kt< td=""><td>ا par. 515<t(°c)<1025 [۳۰]="" grt-hbl<="" td=""><td></td></t(°c)<1025></td></p<16kt<>	ا par. 515 <t(°c)<1025 [۳۰]="" grt-hbl<="" td=""><td></td></t(°c)<1025>	
T (°C)=599 97		
T (°C)=601.33		
[Y 9] Hbl-Plg p=3kbar	۲۶] Amp-Plg p=3kbar	[79] Amp-Plg p=3kbar
T=861.89 °C	T= 800.33 °C	T= 600.92 °C
[٢۶] Hbl-Plg p=5kbar	۲۶] Amp-Plg p=5kbar	۲۶] Amp-Plg p=5kbar
T= 829.16 °C	T= 769.38 °C	T= 669.92 °C
	Ti in Amp Otten (1984)	
بط استفاده از این واسنجی:	T<970°C T (°C) = 1204*(Ti)+5	45
$T(^{\circ}C) = 617.24$	$T(^{\circ}C) = 581.12$	$T(^{\circ}C) = 605.2$
	زمين فشارسنج	
	Al in Hbl	
$P(\pm 3 \text{ kbar}) = 10.82 [\%]$	$P(\pm 3 \text{ kbar}) = 8.40 [\%]$	$P(\pm 3 \text{ kbar}) = 6.64 [\%]$
P (±1 kbar)=11.77 [٣٢]	P (±1 kbar)=9.06 [٣٢]	P (±1 kbar)=7.08 [٣٢]
[٣٣]	[٣٣]	[٣٣]
P av (kbar)=8.93	P av (kbar)=6.90	P av (kbar)=5.42
P max (kbar)=9.55	$P \max(kbar)=7.46$	P max (kbar)=5.94
$P \min(kbar) = 8.31$	$\frac{P \min (kbar) = 6.35}{Crt Amp Plg}$	$P \min(kbar) = 4.91$
T=600 °C		
[\vec{re}] Amp model 1		
P (kbar) = 11.64 Ln kd-mg= -5.904		
P(kbar)=7.73 Ln kd-fe= -1.514		
[٣۶] Amp model 2		
P(kbar) = 12.61 Ln kd-mg= -3.560		
P(kbar) = 6 Ln kd-fe= 1.292 [$%$?]		
P(kbar) = 9.02 Ln kd-mg= -0.810		

جدول۴ دمافشارسنجیهای مختلف در آمفیبولیت و گارنت آمفیبولیتها.

دماسنجی با استفاده از گارنت-پلاژیوکلاز: دماسنجی بوسیلهی زوج کانی گارنـت- پلاژیـوکلاز همزیسـت [۲۸،۲۹]، دماهـای ۵۱۳-۵۸۰ درجه سانتیگراد را نشان میدهد.

دماسنجی با استفاده از گارنت-هورنبلند: دمای محاسبه شده با دماسنجی توسط زوج کانی گارنت- هورنبلند همزیست [۳۰] ۶۰۰ درجه سانتیگراد است.

فشار سنجى آمفيبوليتهاى منطقه

برآورد فشار برای سنگهای دگر گونی منطقه به علت نبود همبری کانیایی مناسب در سنگهای دگر گون شده مشکل است. فشارسنج آلومینیوم در هورنبلند برای سنگهای

گرانیتوئیدی آهکی قلیایی واسنجی شده است [۳۳–۳۱]. برخی از پژوهشگران این فشارسنج را برای سنگهای دگرگونی بکار بردهاند. با استفاده از این فشارسنج، نمونههای مورد بررسی فشار ۵ تا ۱۱/۵ کیلو بار را برای واسنجیهای مختلف نشان میدهند.

فشارسنجی برپایه مقدار آلومینیم کل موجود در آمفیبول: مقدار آلومینیم کل موجود در آمفیبول برای برآورد فشار استفاده شده است. معادلههای زیر بر اساس مقدار آلومینیم کل موجود در آمفیبول به دست آمدهاند، زیرا مقدار آلومینیم موجود در ساختار آمفیبول، رابطهی مستقیمی با تغییرات فشار دارد [۳۴].

الف) معادلـه P (±0.6 kbar) = -3.01 + 4.76 Alt [۳۱] کـه براساس آن میانگین فشار بدست آمده برابـر ۸٫۹۶±۸٫۹۶ کیلوبـار است.

ب) معادله یارائه شده توسط اندرسون و اسمیت [۳۵]: $P(\pm 0.6 \text{ kbar}) = 4.76 \text{ Al}_t - 3.01 - [(T^{\circ}C) - 675)] + (0.530 \text{ Al} + 0.005294[T(^{\circ}C) - 675] + (0.530 \text{ Al} + 0.005294[T(^{\circ}C) - 675] + (0.530 \text{ Al} + 0.005294] + (0.530 \text{ Al} + 0.005294]$

معادلـهى $P(\pm 1kbar) = -4.76 + 5.64$ Alt (۳۲] : کـه بـر اساس آن و مقدار آلومینیوم کل موجـود در سـاختار آمفیبـول، میانگین فشار بدست آمده برابر با ۱ ± ۹٬۱۱ کیلوبار است. معادلهی $P(\pm 0.5 \text{ kbar}) = -3.46 + 4.23 \text{ Alt}$

اساس آن مقدار میانگین فشار ۵٫۵ ± ۶٬۹۴ کیلوبار بدست آم.د. مقادیر دما و فشار بدست آم.ده از معادلات مختلف بـرای

آمفیبولهای مورد بررسی تقریبا مشابه هستند.

فشارسنجی گارنت-آمفیبول-پلاژیوکلاز: با استفاده از تعادل بین گارنت-آمفیبول-پلاژیوکلاز [۳۶] در دمای طبیعی فرضی ۶۰۰ درجـه سـانتیگراد، فشـار ۹ تـا ۹٫۵ کیلـو بـار بـرای دگرگـونی آمفیبولیتهای مورد بررسی به دست آمد.

فشار سنجی با استفاده از نمودار Ti نسبت به Alt از روش های دیگر برای برآورد دما و فشار تشکیل متابازیت ها، تغییرات عنصر Ti نسبت به Alt است [۳۷]. بر این اساس، هرچه فشار بالاتر باشد، مقدار تیتانیوم موجود در آمفیبول ها کاهش مییابد. با توجه به این امر، آمفیبول های مورد بررسی در آمفیبولیت های مجموعه دگر گونی اللهیارلو از آمفیبول های فشار متوسط هستند (شکل ۷).

فشار و دمای برآورد شده برای نمونهها در نمودار P-T (شکل ۸) نشان داده شده است؛ گستره رخساره توسط سودی اجیرلو و موذن [۳۸] ارائه شده است. فشار متوسط ۸ کیلوبار و دمای متوسط حدود ۶۰۰ درجه سانتیگراد را میتوان برای دگرگونیهای منطقه در نظر گرفت. این دما و فشار نزدیک به سری P/T متوسط بوده که مربوط به دگرگونی نوع بارووین است و با مناطق ضخیم شدگی پوستهای مانند جزایر قوسی، جزایر آتشفشانی و یا مناطق برخورد همخوانی دارد.

شکل ۷ نمودار Ti نسبت به Alt [۳۷]، که براساس آن آمفیبولهای مورد بررسی از انواع آمفیبولهای فشار متوسط هستند.

شکل۸ فشار و دمای برآورد شده برای نمونههای دگرگونی مورد بررسی. گستره رخساره توسط [۳۸] ارائه شده است.

برداشت

اینکه سنگهای افیولیتی مربوط به تتیس کهن و یا تتیس جوان هستند نظر داد. اما به دلیل نبود سنگهای دگرگونی فشار بالا و دمای پایین شاخص پهنههای فرورانشی، به نظر میرسد که این باریکه اقیانوسی به احتمال زیاد بدون فرورانش بسته شده است و در اثر برخورد قارهای یا ضخیم شدگی پوستهای در یک محیط قوس آتشفشانی و یا جزایر قوسی، آمفیبولیتهای مورد بررسی در اینجا تشکیل شدهاند.

مراجع

 Babakhani A. R., Nazer N. H., "Lahrud geological map" Geological Survey of Iran (1991).
Stöcklin J., "Structural correlation of the Alpine ranges between Iran and Central Asia", Memoire Hors-Serve (1977) 8, 333-353.

[3] Stampfli G.M., "Etude géologique générale de l'Elbourz oriental au sud de Gonbad-e-Qabus (Iran NE)" [Ph.D. thesis]: (1978) Université de Genève, 329 p.

[4] Berberian M., King G., "Towards a paleogeography and tectonic evolution of Iran", Canad. J. Earth Sci (1981) 18, 210-265.

[5] Boulin J., "Hercynian and Eocimmerian events in Afghanistan and adjoining regions, Tectonophysicsc", (1988) 148: 253-278.

[6] Sengör A.M.C., "A new model for the late Paleozoic–Mesozoic tectonic evolution of Iran and implications for Oman. In: Robertson, A.H., Searle, M.P., Ries, A.C. (Eds.), The Geology and آمفیبولیتها و گارنت آمفیبولیتها به صورت تودههای کوچک در مجموعه دگرگونی- افیولیتی اللهیارلو رخنمون دارند. این سنگها با توجه به داشتن مقادیر زیادی آمفیبول و پلاژیوکلاز و مقادیر کم کوارتز و نبود کانیهای رسوبی مانند کلسیت دارای خاستگاه آذرین و بافت نخ شکفتی و شکفته بلوری هستند. کانیهای اصلی در آمفیبولیتها شامل پلاژیوکلاز و هورنبلند هستند و کانیهای زیرکن، اکسیدهای آهن و بیوتیت در مقادیر فرعى در اين سنگها حضور دارند. گارنت آمفيبوليتها افزون بر این کانیها دارای گارنت نیـز هسـتند. آمفیبـولهـای مـورد بررسی از نوع آمفیبول های کلسیمی بوده و دارای گستره ترکیبی منیزیو هورنبلند و چرماکیت هستند. ترکیب پلاژیوکلاز دارای گستره آندزین و آلبیت است. در گارنت آمفیبولیتها، گارنت ترکیب غنی از آلماندین دارد. آمفیبولهای مورد بررسی در آمفیبولیتهای مجموعه دگرگونی اللهیارلو از آمفیبولهای فشار متوسط هستند. فشار متوسط ۸ کیلوبار و دمای متوسط حدود ۶۰۰ درجه سانتیگراد می تواند برای دگرگونی های منطقه در نظر گرفته شود که با روند دگرگونی بارووین P/T متوسط مناطق ضخیم شدگی یوستهای و یا مناطق برخورد همخوانی دارد. وجود واحدهای افیولیتی در منطقه میتواند نشانگر تشکیل یک پوسته اقیانوسی در باریکه اقیانوسی در شمال غرب ایران باشد. با توجه به نبود دادههای سنی نمی توان در مورد 15th Congress of Geological Survey of Iran, Urmia University (2010) (In Persian).

[16] Morris D. P. W., M. Lewis JR., "*Phytoplankton nutrient limitation in Colorado mountain lakes*", Freshwater Biol (1988) 20: 3 15-327.

[17] Ilnicki S., "Variscan prograde P-T evolution and contact metamorphism in metabasites from the Sowia Dolina, Karkonosze-Izera massif, SW Poland", Mineralogical Magazine (2011) Vol. 75(1),pp. 185–212.

[18] Sudi Ajirlu M., Moazzen M., "Role of the Allahyarlu ophiolite in the tectonic evolution of NW Iran and adjacent areas (Late Carboniferous – Recent) ", Central European Geology (2014) 57(4:) 363–383.

[19] Whitney D.L., Evans B.W., "Abbreviations for names of rock-forming minerals", American Mineralogist (2010) 95 185–187.

[20] Droop G.T.R., "A general equation for estimating Fe3+ concentrations in ferromagnesian silicates and oxides from microprobe analyses using stoichiometric criteria", Mineralogical Magazine (1987) 51 431–435.

[21] Leake B.E., Woolley A.R., Arps C.E.S., Birch W.D., Gilbert M.C., Grice J.D., Hawthorne F.C., Kato A., Kisch H.J., Krivovichev V.G., Linthout K., Laird J., Mandarino J., Maresch W.V., Nickel E.H., Rock N.M.S., Schumacher J.C., Smith D.C., Stephenson N.C.N., Ungaretti L., Whitaker E.J.W., Youzhi G., "Nomenclature of amphiboles: report of the Subcommittee on Amphiboles of the International Mineralogical Association Commission on New Minerals and Mineral Names" Mineralogical Magazine (1997) 61 295–321.

[22] Leake B.E., Woolley A.R., Birch W.D., Burke E.A.J., Ferraris G., Grice J.D., Hawthorne F.C., Kisch H.J., Krivovichev V.G., Schumacher J.C., Stephenson N.C.N. and Whittaker E.J.W., "Nomenclature of amphiboles: Additions and revisions to the International Mineralogical Association's amphibole nomenclature", American Mineralogist (2004) 89, 883–887.

[23] Coleman R. G., Lee D. E., Beatty L. B., Brannock W. W., "*Eclogites and eclogites: their differences and similarities*", Geological Society of America Bulletin (1965) 76, 483-508.

[24] Goldsmith J. R., "*Review of the behavior of plagioclase under metamorphic conditions*", American Mineralogist (1982) 67, 643-652.

tectonics of the Oman region", Geological Society Special Publication (1990) 49: 797 –831.

[7] Galoyan G., Rolland Y., Sosson M., Corsini M., Billo S., Verati C., Melkonyan R., "Geology, geochemistry and 40Ar/39Ar dating of Sevan Ophiolite (Lesser Caucasus, Armenia): Evidences for Jurassic Back-arc opening and hot spot event between the South Armenian Block and Eurasia", Journal of Asian Earth Sciences (2009) 34, pp. 135–153.

[8] Eftekhar-Nezhad J., Behrozi A., "Geodynamic significance of recent discoveries of ophiolites and Late Palaeozoic rocks in NE-Iran (including Kopet Dagh)", Abh. Geol. A.B. Wien (1991) 89-100.

[9] Shafaii moghadam H., Stern R., "Ophiolites of Iran: Keys to understanding the tectonic evolution of SW Asia: (I) Paleozoic ophiolites", (2014) 20P.

[10] Omrani H., Moazzen M., Oberhansli R., Tsujimori T., Bousouet R., Moayyed M., "Metamorphic history of glaucophaneparagonite-zoisite eclogites from the Shanderman area, northern Iran", J. Met. Geol (2013) 31, 91– 812.

[11] Rossetti F., Monié P., Nasrabady M., Theye T., Lucci F., Saadat M., "Early Carboniferous subduction-zone metamorphism preserved within the Palaeo-Tethyan Rasht ophiolites (western Alborz, Iran)", J. Geol. Soc. Lond (2017). Doi.org/10.1144/jgs2016-130.

[12] Stampfli G. M., Borel G. D., "A plate tectonic model for the Paleozoic and Mesozoic constrained by dynamic plate boundaries and restored synthetic oceanic isochrons", Earth and Planetary Science Letters, (2002) v. 196, p. 17–33.

[13] Topuz G., Altherr R., Siebel W., Schwarz W. H., Zack T., Haso zbek A., Barth M., Satır M., Sen C., "Carboniferous high-potassium I-type granitoid magmatism in the Eastern Pontides: The Gumushane pluton (NE Turkey)", Lithos (2010) v. 116, n. 1–2, p. 92–110.

[14] Moazzen M., Alchalan S., Hajialioghli R., Morishita T., Rezaei, "Ophiolitic peridotites from the Western Khoy phiolitic complex, NW Iran; Petrological and geochemical characteristics and application for connecting the Baft-Khoy and IzmirAnkara-Erzincan sutures", Proceedings of International Earth Science Colloquium on the Aegean Region M (2012) p9.

[15] Barzegar A., Pourkermani M., "Structural evolution of folded zone of Allahyarlu in western Alborz", 21st Congress of Geological Sciences and *empirical correlation of Al in hornblende with pressure of solidification of calc-alkaline plutons"*, American Mineralogist (1987) 72 231-239.

[33] Johnson M.C., Rutherford M.J., "Experimental calibration of the aluminum-inhornblende geobarometer with application to Long Valley Caldera (California) volcanic rocks", Geology (1989) 17 837-841.

[34] Schmidt M.W., "Amphibole composition in tonalite as a function of pressure: an experimental calibration of the Al in hornblende barometer", Contributions to Mineralogy and Petrology (1992) 110: 304-310.

[35] Anderson J. L., Smith D. R., "*The effects of temperature and fO2 on the Al-inhornblende barometer*", American Mineralogist (1995) 80: 549-559.

[36] Kohen M.J., Spear F.S., "Two new geobarometers for garnet amphibolites with applications to southeastern Vermont", American Mineralogist (1990 75, 89-96.

[37] Hynes A., "A comparison of amphiboles from medium and low pressure metabasites", Contributions of Mineralogy and Petrology (1982) 81 119-125.

[38] Spear F.S., "Metamorphic phase equilibria and pressure-temperature-time paths", Mineralogical Society of America Washington (1995), 799 pp. [25] Deer W.A., Howie R.A., Zussman Jan., "Introduction to the Rock-forming Minerals, 2nd edition", Longman Scientific and Technical, Harlow, (1992) 696 p.

[26] Blundy J.D., Holland T.J.B., "Calcic amphibole equilibria and a new amphibole plagioclase geothermometer", Contributions to Mineralogy and Petrology, (1990) 104: 208–224.

[27] Holland T., Blundy J., "Non-ideal interactions in calcic amphiboles and their bearing on amphibole –plagioclase thermometry", Contrib. Mineral. Petr (1994) 116: 433–447.

[28] Graham C.M., Powell R., "A garnethornblende geothermometer: calibration, testing, and application to the Pelona Schist, southern California", Journal of Metamorphic Geology (1984) 2, 13–31.

[29] Perchuk L. L., Aranovich L. Ya., Podlesskii K. K., et al., "*Precambrian granulites of the Aldan shield, eastern Siberia*", USSR. Journal of Metamorphic Geology (1985) 3, 265–310.

[30] Krogh R. E., "The garnet-clinopyroxene Fe^{2+} -Mg geothermometer: An updated calibration", Journal of Metamorphic Geology (2000) 18, 211–219.

[31] Hammarstrom J.M., Zen E., "Aluminum in hornblende: An empirical igneous geobarometer", American Mineralogist (1986) 71: 1297-1331.

[32] Hollister L.S., Grissom G.C., Peters E.K., Stowell H.H., Sisson V.B., "Confirmation of the